תוספתא יבמות

תוספתא

geulaquiz.com

פרק א

א אימתי אמרו אם מתו או נתגרשו צרותיהן מותרות בחיי הבעל אבל לאחר מיתת הבעל צרותיהן אסורות מיאנו בחיי הבעל צרותיהן מותרות לאחר מיתת הבעל צרותיהן חולצות ולא מתיבמות וכולן שנמצאו איילונית או שהיו נשואות לאחרים בין בחיי הבעל ובין לאחר מיתת הבעל צרותיהן מותרות [כל היכולה למאן ולא מיאנה ומת צרתה חולצת ולא מתיבמת] כיצד אם מתו הן צרותיהן מותרות היתה בתו או אחת מכל העריות הללו [נשואה] לאחיו ולו אשה אחרת מתה בתו ואחר כך מת אחיו צרתה מותרת מת אחיו ואח״כ מתה [בתו] צרתה אסורה הלכה צרת בתו ונשאת לאחיו השני ולו אשה אחרת מת אחיו ואח״כ צרתה אע״פ שבתו קיימת צרת צרתה מותרת מתה צרת צרתה ואח״כ מת אחיו אע״פ שבתו קיימת צרתה אסורה אפילו הן מאה נמצאת אומר כל זמן שאחין מרובין צרות מרובות אחין מועטין צרות מועטות כשם שאם מתו או מיאנו או נתגרשו או נמצאו איילונית או שהיו נשואות לאחרים צרותיהן מותרות כך צרת צרותיהן שמתו או שמיאנו או [נתגרשו] או שנמצאו איילונית או שהיו נשואות לאחרים צרותיהן מותרות כשם שפוטרות מן הנשואין כך פוטרות מן האירוסין בד״א באשה שאין לה בה קידושין אבל באשה שיש לה בה קדושין צרותיהן חולצות ולא מתיבמות דברי ב״ה ב״ש מתירין את הצרות לאחין.

ב שש עריות חמורות מאלו מפני שהן נשואות לאחרים צרותיהן מותרות אמו ואשת אביו ואחות אביו ואחותו מאביו ואשת אחיו מאביו ואשת אחי אביו שאין צרה אלא מאח נישאו לאחין שלא בעבירה צרותיהן פטורות הלכו צרות אלו ונשאו ב״ש אומרים הן פסולות והולד פסול וב״ה אומרים הן כשירות והולד כשר נתיבמו ב״ש אומרים הן כשירות והולד כשר וב״ה אומרים הן פסולות והולד ממזר א״ר יוחנן בן נורי בא וראה היאך הלכה זו רווחת בישראל [לקיים] כדברי ב״ש הולד ממזר [כדברי] ב״ה [אם לקיים] כדברי ב״ה הולד פגום [כדברי] ב״ש אלא בואו [נתקן] שיהו הצרות חולצות ולא מתיבמות [ולא הספיק] לגמור את הדבר עד שנטרפה [שעה] אמר רשב״ג מה נעשה לצרות הראשונות שאלו את רבי יהושע [בני צרות מה הן אמר להם למה] אתם מכניסין ראשי בין שני הרים גדולים [בין] ב״ש [ובין ב״ה] שירוצו את ראשי אלא מעיד אני על משפחת בית עלובאי מבית [צבאים] [ועל משפחת] בית קופאי מבית מקושש [שהן] בני צרות ומהם כהנים והיו מקריבין [לגבי מזבח] א״ר טרפון תאב אני שיהא לי צרת הבת ואשיאנה לכהונה א״ר אליעזר אע״פ שנחלקו בית שמאי [כנגד ב״ה] בצרות מודים שאין הולד ממזר [שאין ממזר] אלא [מן האשה שאסורה] איסור ערוה [וחייבין עליה] כרת.

ג אע״פ שנחלקו ב״ש [כנגד ב״ה] בצרות [ואחיות] ובספק אשת איש ובגט ישן [והמקדש את האשה] בשוה פרוטה [והמגרש] את אשתו ולנה עמו בפונדק לא נמנעו ב״ש לישא [נשים] מב״ה ולא ב״ה מב״ש אלא נהגו האמת והשלום ביניהן שנא׳ (זכריה ח׳:י״ט) האמת והשלום אהבו. אע״פ שאלו אוסרין ואלו מתירין לא נמנעו עושין טהרות אלו ע״ג אלו לקיים מה שנא׳ (משלי כ״א:ב׳) כל דרך איש זך בעיניו ותוכן לבות ה׳ רש״א מן הספק לא היו נמנעין אלא מן הודאי לעולם הלכה [כדברי ב״ה הרוצה] להחמיר על עצמו לנהוג כחומרי ב״ש וכחומרי ב״ה [על זה נאמר] (קהלת ב׳:י״ד) הכסיל בחושך הולך התופס קולי ב״ש וקולי ב״ה רשע [אלא] אם כדברי ב״ש כקוליהן וכחומריהן [אם] כדברי ב״ה כקוליהן וכחומריהן.

פרק ב

א כיצד אשת אחיו שלא היה בעולמו. שני אחים בעולם [אחד] ומת אחד מהם בלא ולד ועמד השני ולא הספיק לעשות מאמר [ביבמתו עד שנולד להן אח ואח״כ מת] הראשונה [יוצאה משום אשת אחיו שלא היה בעולמו [שניה] או חולצת או מתיבמת עשה מאמר ולא הספיק לכונסה עד שנולד להם אח ואח״כ מת או שנולד להם אח ועשה בה מאמר ולא הספיק לכונסה עד שמת הראשון [שניה תצא] משום אשת אחיו שלא היה בעולמו [והראשונה] חולצת ולא מתיבמת ר״ש אומר ביאתה או [חליצה] של אחת מהן פוטרת צרתה [אם] חלץ לבעלת מאמר [חולץ לראשונה] כנסה ומת [ונולד להן] אח ואח״כ כנסה ומת שתיהן פטורות מן החליצה ומן היבום דברי ר״מ ר״ש אומר הואיל [ולא נאסרה אחת מהן עליו ובא ומצא שתיהן בהיתר ביאתה או חליצתה של אחת מהן פוטרת צרתה].

ב איזו הוא מאמר הרי את מקודשת לי בכסף בשוה כסף ובשטר איזהו שטר אני פב״פ מקבל אני עלי פלונית יבמתי לזון ולפרנס כראוי ובלבד שתהא כתובתה על נכסי בעלה הראשון כשם שהקדושין אין קונין באשה אלא מדעת שניהם כך מאמר אין קונה ביבמה אלא מדעת שניהם מה בין קדושין למאמר שהקדושין גומרין [מאמר] אין גומר.

ג העריות שאמרו אינן כאשתו לכל דבר אין להם כתובה לא פירות לא מזונות לא בלאות ואין זכאי לא במציאתה ולא במעשה ידיה ולא בהפרת נדריה אין יורשה ואין מטמא לה אין לו בה קדושין ואין צריכה הימנו גט היא פסולה והולד ממזר אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט הרי הן כאשתו לכל דבר ויש לה כתובה ופירות מזונות ובלאות וזכאי במציאתה ובמעשה ידיה ובהפרת נדריה יורשה ואין מטמא לה יש בה קדושין וצריכה הימנו גט היא פסולה והולד פסול שניות מד״ס [אינו] כאשתו לכל דבר אין [להם] כתובה לא פירות ולא מזונות ולא בלאות ואין זכאי לא במציאתה ולא במעשה ידיה ולא בהפרת נדריה יורשה ומטמא לה יש לו בה קדושין וצריכה [ממנו] גט [היא] כשירה [והולד] כשר וכופין אותו להוציא ר׳ יהודה אומר אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט איסור מצוה שניות מד״ס איסור קדושה אין [לה] קדושין אמר רשב״א [ומפני] מה אמרו אלמנה לכה״ג יש לה כתובה מפני שהוא כשר והיא פסולה וכל מקום שהוא כשר והיא פסולה קנסו אותו ליתן לה כתובה [מפני] מה אמרו שניות מד״ס אין [לה] כתובה מפני שהוא כשר והיא כשרה קנסו אותה כתובה כדי שתהא קלה בעיניו להוציאה ר׳ יוסי אומר [זו] ד״ת וד״ת אין צריכין חיזוק [וזו מד״ס] וד״ס צריכין חיזוק ד״א זו [היא] הרגילה להנשא לו וזו הרגילה את עצמה שתנשא לו.

ד יש חולצות או מתיבמות מתיבמות ולא חולצות חולצות ולא מתיבמות לא חולצות ולא מתיבמות העריות שאמרנו לא חולצות ולא מתיבמות מוסיף עליהן אשת סריס חמה ואשת אח מאם ואשת גר ואשת עבד משוחרר וא״ילונית לא חולצות ולא מתיבמות החרשת והשוטה מתיבמות ולא חולצות איסור מצוה ואיסור קדושה חולצות ולא מתיבמות עקרה וזקנה ושאר כל הנשים או חולצות או מתיבמות [י״א] או חולצין או מיבמין מיבמין ולא חולצין חולצין ולא מיבמין לא מיבמין ולא חולצין הערירות שאמרנו לא מיבמין ולא חולצין מוסיף עליהן סריס חמה ואנדרוגינוס ואח מאם וגר ועבד משוחרר לא חולצין ולא מיבמין החרש והשוטה מיבמין ולא חולצין פצוע דכא וכרות שפכה סריס אדם וזקן חולצין ולא מיבמין ושאר כל אדם או חולצין או מיבמין.

פרק ג

א שניות מד״ס אם אמו ואם אביו אשת אבי אביו ואשת אבי אמו [אשת אחי אמו מאביו ואשת אחי אביו מאמו ואשת בן] בנו [ואשת בן] בתו מותר אדם באשת חמיו ובאשת חורגו ואסור בבת חורגו [וחורגו] מותר באשתו [ובבתו] זאת אומרת אני מותרת ובתי אסורה לך.

ב אחותה [שהיא] יבמתה או חולצת או מתיבמת כיצד בתו מאנוסתו נשואה לאחיו ולה אחות מאם ומאיש אחר נשואה לאחיו השני ומת בלא ולד או חולצת או מתיבמת בת בתו נשואה לאחיו ובת אשתו נשואה לאחיו [ובת בת אשתו נשואה לאחיו] ולה אחות מאב [ומאשה אחרת] נשואה לאחיו השני ומת בלא ולד או חולצת או מתיבמת בת בנו נשואה לאחיו ולה אחות מאם ומאיש אחר נשואה לאחיו השני ומת בלא ולד או חולצת או מתיבמת חמותו ואם חמותו ואם חמיו נשואה לאחיו ולה אחות בין מאב בין מאם נשואה לאחיו השני ומת בלא ולד או חולצות או מתיבמת אחותו מאמו אחות אמה מאמה ואחות אשתו מאמה נשואה לאחיו ולה אחות מאב ומאשה אחרת נשואה לאחיו השני ומת בלא ולד או חולצת או מתיבמת אחות אמו מאביה ואחות אשתו מאביה נשואה לאחיו ולה אחות מאם ומאיש אחר נשואה לאחיו השני ומת בלא ולד או חולצת או מתיבמת אשת אחיו מאמו ואשת אחיו שלא היה בעולמו וכלתו נשואה לאחיו ולה אחות בין מן האב ובין מן האם נשואה לאחיו השני ומת בלא ולד או חולצת או מתיבמת.

ג שאלו את ר״א ממזר מהו לירש אמר להם מהו לחלוץ ומהו לחלוץ א״ל מהו לירש אמרו [לו] מהו לסוד את ביתו אמר להם מהו לסוד את קברו [אמרו לו מהו לסוד את קברו] אמר להם מהו לסוד את ביתו אמרו לו מהו לגדל כלבים א״ל מהו לגדל חזירים מהו לגדל חזירים אמר להם מהו לגדל תרנגולים מהו לגדל תרנגולים א״ל מהו לגדל בהמה דקה מהו לגדל בהמה דקה אמר להם מה להציל את הרועה מיד הזאב [מה הוא] להציל את הרועה מיד הזאב א״ל דומה שלא שאלתם אלא על הכבשה ואת הכבשה מהו להציל אמר להן דומה שלא שאלתם אלא על הרועה פלוני מהו לעוה״ב ופלוני מהו לעוה״ב אמר להם דומה שלא שאלתם אלא על פלוני ופלוני [מהו לעוה״ב] ולא שהיה ר״א מפליגן אלא שלא אמר דבר שלא שמע מימיו.

פרק ד

א שני נכרים שקדשו שתי אחיות זה אינו יודע לאיזו קידש וזה אינו יודע לאיזו קידש זה נותן שני גיטין וזה נותן שני גיטין מת אחד מהן השני אסור בשתיהן מתה אחת מהן שניהן אסורין בשניה מתו ולהן אח אחד חולץ את שתיהן שני אחין חולצין את שתיהן אם קדמו וכנסו יוציאו מי שקידש אחת משתי נכריות ואין ידוע איזו קידש כונס את שתיהן מת ולו אח אחד כונס את שתיהן שני אחין כונסין את שתיהן שני אחים שקדשו שתי אחיות זה [אין] יודע [איזה] קדש וזה [אין] יודע [איזה] קדש זה נותן שני גיטין וזה נותן שני גיטין מת אחד מהם השני אסור בשתיהן מתה אחת מהן שניהן אסורין

בשניה מתו ולהן אח אחד חולץ [לשתיהן] שני אחין [חולצין לשתיהן] ואם קדמו וכנסו יוציאו שני נכרים שקדשו שתי נכריות זה אין יודע לאיזו קידש וזה אינו יודע לאיזו קידש זה נותן שני גיטין וזה נותן שני גיטין מת אחד מהם השני מותר בשתיהן מתה אחת מהן שניהן מותרין בשניה כיצד יעשו אחד נותן גט ואחד כונס מתו לזה אח ולזה אח זה חולץ לזו והלז מיבם וזה חולץ לזו והלז מיבם אם קדמו וכנסו יוציאו מצוה בגדול ליבם ולא [בגדולה] להתיבם אלא מיבם [לאיזו שירצו].

ב בור הקרוב לאמה מתמלא ראשון אם קדם שני ומלא ה״ז זריז ונשכר קדם זה והעביר אמת המים על גבי בורו של חבירו ה״ז זריז ונשכר.

ג האומר לחבירו צא וקדש לי אשה פלונית הלך וקדשה לעצמו צא וקח לי [מקח פלוני] והלך ולקח לעצמו מה שעשה עשוי אלא שנהג דרך רמיות [הפודה את השבויה מותר לישא אותה המעיד על השבויה ה״ז לא יכנוס ואם כנס לא יוציא].

ד המביא גט ממדינת הים ואמר בפני נכתב בפני נחתם לא ישא את אשתו מת הרגתיו הרגנוהו לא ישא את אשתו ר׳ יהודה אומר הרגתיו לא תנשא אשתו הרגנוהו תנשא אשתו אמרו לו מעשה בלסטים אחד שנתפס בקפוטקיא והיה יוצא ליהרג ואמר צאו ואמרו לאשתו של שמעון בר כהנא אני הרגתיו בכניסתו ללוד ובא מעשה לפני חכמים והשיאו את אשתו אמר להם משם ראיה שלא אמר אלא הרגנוהו.

ה [הנטען מאשת איש ונתגרשה ע״י אחר ה״ז לא יכנוס ואם כנס לא יוציא] הנטען מן האשה לא ישא אמה ובתה ואחותה אם כנס לא יוציא [גר] ועובד כוכבים ועבד הבא על בת ישראל אע״פ שחזרו עובד כוכבים ונתגייר עבד ונשתחרר ה״ז לא יכנוס ואם כנס לא יוציא ישראל הבא על השפחה ועל העובדת כוכבים אע״פ שחזרה שפחה ונשתחררה עובדת כוכבים ונתגיירה ה״ז לא יכנוס ואם כנס לא יוציא.

ו חכם שאסר האשה [בנדר] על בעלה ה״ז לא ישאנה א״ר יהודה בד״א בזמן שלא היתה לו אשה או [שהיתה] לו וגרשה מפני [זו] אבל אם [היתה] לו אשה ומתה מותר לישאנה [וכולן שנישאו לאחרים ומתו מותרות לינשא להן וכולן שהיה להם נשים ומתו מותרין לינשא להן] רבי אליעזר אומר כולם שנישאו לאחיהם ומתו מותרות להתיבם [להן אבל החותם על שדה מקח ועל גט אשה לא חששו להם חכמים].

ז חכם שדן את הדין טימא וטיהר אסר והתיר וכן העדים שהעידו הרי אלו מותרין [ליקח] אבל אמרו חכמים [רחק] מן הכיעור ומן הדומה לכיעור יש זריז ונשכר [יש] זריז ונפסד שפל ונשכר שפל ונפסד שפל לערב שבת [לשבת] למוצאי שבת לערב שביעית [לשביעית] למוצאי שביעית לימי חולי של מועד וכ״מ שיש בו נדנוד עבירה ה״ז שפל ונשכר.

פרק ה

א ארבעה אחין שנים [מהן] נשואין שתי אחיות [ומתו הנשואין את האחיות] הרי אלו חולצות ולא מתיבמות ואם קדמו וכנסו יוציאו ר׳ אליעזר אומר ב״ש אומרים יקיימו ובה״א יוציאו ר״ש אומר יקיימו אבא שאול אומר קל להם לב״ה בדבר זה היתה אחת חמות לאחד מהן אסור בה ומותר באחותה והשני אסור בשתיהן נמצא האסור מותר והמותר אסור היתה אחת מהן חמות לזה [ושניה] חמות לזה זה אסור בחמותו ומותר בחמות אחיו וזה אסור בחמותו ומותר בחמות אחיו [זה הוא] שאמרו [אסור] לזה מותר לזה [והאסור] לזה [מותר] לזה היתה אחת מהן חמות [שניהם] זה אסור בה ומותר באחותה וזה אסור בה ומותר באחותה היו שתיהן חמות [לאחת] מהן השני מותר בשתיהן זה הכלל כל זמן [שראויות] לו אסורות [עליו] משום (ויקרא י״ח:י״ח) ואשה אל אחותה אם היו אסורות [עליו] משום איסור ערוה אחרת אסור בה ומותר [בחמותה].

ב ג׳ אחין שנים מהן נשואין שתי אחיות או אשה ובתה או אשה ובת בנה או אשה ובת בתה הרי אלו חולצות ולא מתיבמות ור״ש פוטר את שתיהן מן החליצה ומן היבום.

ג ג׳ אחין שנים מהן נשואין שתי אחיות ואחד פנוי מת אחד מבעלי אחיות ועמד [פנוי] הזה וכנסה ואח״כ מת אחיו השני אשתו עמו והלזו תצא משום אחות אשה. ג׳ אחים שנים מהן נשואין שתי אחיות ואחד פנוי מת אחד מבעלי אחיות עמד פנוי הזה ולא הספיק לעשות מאמר ביבמתו עד שמתה אשתו של קיים ואח״כ מת עשה בה מאמר ולא הספיק לכונסה עד שמתה אשתו של קיים ואח״כ מת כנסה ומתה אשתו של קיים ואח״כ מת ה״ז פטורה מן החליצה ומן היבום שלשה אחין שנים מהן נשואין שתי אחיות ואחד נשוי נכרית מת אחד מבעלי אחיות עמד נשוי נכרית ולא הספיק לעשות מאמר ביבמתו עד שמת. נכרית זו או חולצת או מתיבמת עשה בה מאמר ולא הספיק לכונסה עד שמת נכרית זו חולצת ולא מתיבמת כנסה ואחר כך מת נכרית זו פטורה מן החליצה ומן היבום מת נשוי נכרית עמד אחד מבעלי אחיות ולא הספיק לעשות מאמר ביבמתו עד שמת נכרית זו או חולצת או מתיבמת עשה בה מאמר ולא הספיק לכונסה עד שמת נכרית זו חולצת ולא מתיבמת כנסה ואחר כך מת נכרית זו פטורה מן החליצה ומן היבום שלשה אחין

שנים מהן נשואין שתי אחיות ואחד נשוי נכרית מת אחד מבעלי אחיות עמד נשוי נכרית ולא הספיק לעשות מאמר ביבמתו עד שמתה אשתו של קיים ואחר כך מת נכרית זו או חולצת או מתיבמת עשה בה מאמר ולא הספיק לעשות מאמר ביבמתו עד שמתה אשתו של קיים ואחר כך מת נכרית זו חולצת ולא מתיבמת כנסה ומתה אשתו של קיים ואח״כ מת שתיהן פטורות מן החליצה ומן היבום מת נשוי נכרית עמד אחד מבעלי אחיות ולא הספיק לעשות מאמר ביבמתו עד שמתה אשתו של קיים ואחר כך מת שתיהן [או] חולצות או מתיבמות עשה בה מאמר ולא הספיק לכונסה עד שמתה אשתו של קיים ואח״כ מת שתיהן חולצות ולא מתיבמות כנסה ומתה אשתו של קיים ואח״כ מת ביאתה או חליצתה של אחת מהן פוטרת צרתה. איזהו ספק קדושין קדשה בדבר ספק יש בו שוה פרוטה ספק אין בו.

ד שלשה אחין נשואין שלש נשים נכרית ומת אחד מהם ועשה בה שני מאמר ומת [הרי אלו חולצות ולא מתיבמות] זו היא צרת אשת אח מאב שחולצת ולא מתיבמת דברי ר״י ר׳ אליעזר בר״ש אומר מיבם לאיזו שירצה וחולץ לשניה ובלבד שתקדים ביאה לחליצה כנסה ואח״כ מת ביאתה או חליצתה של אחת מהן פוטרת צרתה.

ה שני אחים נשואין שתי אחיות ומת אחד מהן ואח״כ מתה אשתו של שני הרי זו אסורה עליו עולמית הואיל ונאסרה עליו שעה אחת אם בא עליה חייב [עליה] משום אשת אח ומשום אחות אשה דברי ר׳ מאיר ר׳ יוסי ור׳ שמעון אומרים אינו חייב אלא משום אשת אח בלבד.

ו זר ששמש בשבת במקדש ובעל מום ששמש בטומאה חייב משום זרות ומשום שבת [משום בעל מום] ומשום טומאה דברי ר׳ יוסי ר׳ שמעון אומר אינו חייב אלא משום זרות ומשום בעל מום בלבד.

ז שנים שקדשו שתי נשים ובשעת כניסתם לחופה החליפו את של זה לזה ואת של זה לזה הרי אלו חייבין שש עשרה חטאות משום אחים ומשום אחיות ומשום נדות ומשום אשת איש אם אינן אחים חייבין י״ב אם אינן אחיות חייבין ח׳ אם אינן נדות חייבין ד׳ היו הן גדולים והן קטנות הן חייבין ב׳ הם גדולות והן קטנים [הן] חייבות ד׳ אם השיאן אביהן חייבין שמונה היה א׳ גדול וא׳ קטן הנבעלת לקטן חייבת שהיא אשתו של גדול והנבעלת לגדול פטורה שהיא אשתו של קטן.

פרק ו

א העושה מאמר ביבמתו ונמצאת מעוברת וילדה בזמן שהולד של קיימא אין מאמרו מאמר הוא מותר בקרובותיה והיא מותרת בקרוביו ולא פסלה מן הכהונה אין הולד של קיימא מאמרו מאמר הוא אסור בקרובותיה והיא אסורה בקרוביו ופסלה מן הכהונה. הכונס את יבמתו ונמצאת מעוברת וילדה בזמן שהולד של קיימא יוציא וחייבין בקרבן אין הולד של קיימא יקיים ספק שהוא בן קיימא ספק שאינו בן קיימא מטילין עליו שני חומרין ספק בן תשעה לראשון [ובן] שבעה לאחרון הולד הראשון כשר לעשות כהן גדול [השני] ממזר בספק [ר״א בן יעקב אומר אין ממזר בספק] העושה מאמר ביבמתו ונמצאת מעוברת הרי זו לא תנשא צרתה עד שיודע שהוא עובר של קיימא שאין הולד פוטר עד שיצא לאויר העולם.

ב שומרת יבם שמתה מותר באמה מה היא למזונות כל זמן שנתחייב הבעל היבמין חייבין לא נתחייב הבעל אין היבמין חייבין. הכונס את יבמתו זכה בנכסי אחיו ר׳ יהודה אומר בין כך ובין כך אם יש שם אב הנכסין של אב אם אין שם אב [נכסין] של אחין.

ג ד׳ חייבין מן התורה וד׳ שניה להן אביו ובנו אחיו ובן אחיו הרי אלו חייבין עליה אבי אביו ואבי אמו בן בנו ובן בתו הרי אלו שניה להן חומר בגרושה שאין בחלוצה [ובחלוצה] שאין בגרושה גרושה מותרת לחזור למגרש לפיכך חייב על קרובותיה חלוצה אסורה לחזור [לחולץ] לפיכך פטור על קרובותיה.

ד שומרת יבם שקדש אחיו את אחותה או שקדשה היא את עצמה משום ר׳ יהודה בן בתירה אמרו [אומרין] לו המתן עד שיעשה מעשה או עד שתחלץ או עד שתתיבם מת המקדש המיבם חולץ שתיהן מת המיבם המקדש מוציא את אשתו בגט ואשת אחיו בחליצה משום ר״א אמרו [מתה] אשתו חולץ ליבמתו מתה יבמתו כונס את אשתו.

ה מי שהיה נשוי שתי נשים ומת ביאתה או חליצתה של אחת מהן פוטרת את צרתה היתה אחת מהן אסורה לאחד מן האחים איסור ערוה וחלץ לה לא עשה כלום ולא פטר את צרתה אלא היא או צרתה מתיבמת לשאר אחים היתה איסור מצוה ואיסור קדושה חלץ לה או בא עליה נפטרה צרתה.

ו המחזיר את גרושתו משנשאת הנושא את חלוצתו והנושא את קרובת חלוצתו אין לו בה קידושין ואין צריכה הימנו גט היא פסולה והולד פסול דברי ר״ע וחכ״א יש לו בה קדושין וצריכה הימנו גט היא כשרה והולד כשר כופין אותו להוציא.

ז הרי שהיתה רדופה לילך לבית אביה או שהיה לה כעס מבעלה או שהיה בעלה זקן או חולה או שהלך בעלה למדינת הים או שהיה בעלה חבוש בבית האסורים המפלת לאחר מיתת בעלה עקרה זקנה איילונית וקטנה שאינה ראויה לילד [צריכות] להמתין ג׳ חדשים דברי ר״מ ר׳ יהודה [מתיר] להתארס ולהנשא מיד אמר ר׳ ישמעאל בר׳ יוחנן בן ברוקה אני שמעתי בכרם ביבנה שכל הנשים לא ינשאו ולא יתארסו עד שיהו להן ג׳ חדשים. הגיורת והשבויה והמשוחררת צריכה להמתין ג׳ חדשים דברי ר״י ר׳ יוסי מתיר לינשא מיד וכן היה ר׳ יוסי אומר כל הנשים יתארסו חוץ מאלמנה ל׳ יום מפני האיבול וכולן לא ינשאו עד שיהו להן ג׳ חדשים היבמה [שחלץ לה יבמה] בתוך ג׳ חדשים צריכה להמתין ג׳ חדשים. ג׳ חדשים שאמרו לאחר מיתת בעלה ולא לאחר חליצת יבמה.

ח המשליש גט לאשתו ואמר [לו] אל תתנהו לה אלא לאחר ג׳ חדשים כיון שהגיע גט לידה מותרת לינשא מיד ואינו חושש שמא גט ישן הוא בת כהן שנשאת לישראל ומת בעלה אוכלת בתרומה לערב ואינה חוששת שמא מעוברת היא.

ט יבמה כל שלשה חדשים הראשונים ניזונית משל בעלה לאחר ג׳ חדשים אינה ניזונית לא משל בעלה ולא משל [יבמה] אם עמד יבמה בב״ד וברח הרי זו ניזונית מנכסיו מעשה באחד שבא לפני ר׳ יוסי אמר לו ר׳ מהו לחלוץ בתוך ג׳ חדשים קרא עליו מקרא [זה] (דברים כ״ה:ז׳) ואם לא יחפוץ האיש לקחת וגו׳ [ראויה] ליבום ראויה לחליצה בתוך ג׳ חדשים הואיל ואין [ראויה] ליבום [לא תהיה] ראויה לחליצה היבמה לא תחלוץ ולא תתיבם עד שיהו לה ג׳ חדשים וכשם שאין אומרים לו ליבם כך אין אומרים לו לחלוץ [מעשה בחופה] בא׳ שהלך [בעלה] למדה״י והיה לו שומרת יבם ולו אח קטן משום ר״א בר׳ צדוק אמרו תחלוץ שמא יארע בו דבר ונמצאת זקוקה לקטן וחכ״א כשם שאין אומרים לו ליבם כך אין אומרים לו לחלוץ יפת תואר התורה נתנה לה ל׳ יום אבל אמרו חכמים צריכה להמתין ג׳ חדשים מפני תיקון הולד ר״ש בן אלעזר היה מביאו מן המקרא שנא׳ (דברים כ״א:י״ג) וירח ימים ואח״כ וגו׳.

י הבא על יבמתו לשם נוי לשם נכסים רואין אותו כאילו פגע בערוה וקרוב הולד להיות ממזר היה ר״מ אומר לא יבא אדם על יבמתו עד שתגיע לפרקה וכן צרות וכן עריות לא ינשאו ולא יתארסו עד שיגיעו לפרקן שמא נמצאו אלו איילונית ונמצאו אלו פסולות וחכ״א הרי הן בחזקתן וכשרות מודה ר׳ עקיבה באלמנה לכה״ג גרושה וחלוצה לכהן הדיוט שאע״פ שהיא בלא יבא אין הולד ממזר שאין ממזר אלא משאר בשר ר׳ שמעון התימני בהבא על אשתו נדה שאע״פ שיש בה כרת שאין הולד ממזר שאין ממזר אלא משאר בשר.

פרק ז

א העושה מאמר ביבמתו ומת חולצת ולא מתיבמת רבי שמעון אומר או חולצת או מתיבמת שאם מאמרו מאמר תתיבם שהיא אשתו של ראשון. כיצד מצות יבום עושה בה מאמר ואח״כ [כונס] כנסה עד שלא עשה מאמר קנה העושה מאמר ביבמתו קנאה לעצמו ופסלה ע״י אחים באו עליה אחים ועשו בה מאמר נתנו גט וחלצו פוסלים על ידו העושה מאמר ביבמתו נפטרה צרתה הנותן גט ליבמתו נפטרה היא וצרתה חלץ לה נפטרה צרתה וחכ״א יש גט אחר גט ומאמר אחר מאמר מודה ר׳ גמליאל לחכמים שיש גט אחר מאמר ומאמר אחר גט גט אחר ביאת מאמר [ומאמר] אחר [ביאת] גט כיצד היה ר״ג אומר אין גט אחר גט שתי יבמות [ליבם] אחד [נתן] גט לזו [וחזר ונתן גט] לזו ר״ג אומר חולץ לראשונה ומותר בקרובות שניה וחכ״א אסור בקרובות שתיהן וצריכות שני גיטין וחליצה לאחת מהן וכן [שני] יבמין ויבמה אחת בעל את זו ובעל את זו. בעל את זו ועשה מאמר לזו בעל את זו ונתן גט לזו בעל את זו וחלץ לזו אין אחר חליצה כלום חלץ לזו וחלץ לזו ועשה מאמר בזו חלץ לזו ונתן גט לזו חלץ לזו ובעל את זו אין אחר בעילה כלום אע״פ שאמרו אין אחר בעילה כלום חליצה אחר בעילה פוסלת בכהונה כיצד ג׳ יבמות ויבם אחד עשה מאמר בזו ובעל את זו וחזר ועשה מאמר בזו רבי נחמיה אומר ראשונה צריכה גט ואין אחר בעילה כלום מק״ו ומה חליצה שפוסלת בכהונה חליצה אחר בעילה אין אחריה כלום בעילה שאין פוסלת בכהונה [בעילה אחר חליצה] אינו דין שלא יהא אחריה כלום וחכ״א צריכות שלשה גיטין וחליצה [אחת] מהן אימתי אמרו אין אחר בעילה כלום בזמן שהיא בתחלה אינה בתחלה הרי היא כמאמר.

פרק ח

א בן תשע שנים ויום אחד עמוני ומואבי מצרי ואדומי ועובד כוכבים נתין וממזר שבא על בת כהן ועל בת לוי ועל בת ישראל פסלה מן הכהונה ר׳ יוסי אומר כל שזרעו כשר היא כשרה וכל שזרעו פסול היא פסולה רשב״ג אומר כל שאתה מותר לישא בתו אתה מותר לישא אלמנתו וכל שאי אתה מותר לישא בתו אי אתה מותר לישא אלמנתו לויה שנשבית בתה כשרה לכהונה לוים המזוהמין באמן לא חששו להם חכמים לויה שנשבית ושנבעלה בעילת

זנות נותנין לה את המעשר בת לוי מן הנתינה ומן הממזרת אין נותנין לה את המעשר כהן הדיוט שנשא [את] איילונית הרי זה מאכילה בתרומה כהן גדול לא ישא אנוסתו ומפותתו אבל נושא הוא את הממאנת כה"ג שמת אחיו חולץ אם יש שם אחין אין חולץ [מפני] מה אמרו כהן גדול שעשה מאמר ביבמתו לא יכנוס שאין מאמר קונה קנין גמור.

ב לא יבטל אדם מפריה ורביה אא"כ יש לו בנים בני בנים הרי הן כבנים מת אחד מהן או שנעשה א' מהן סריס אין רשאי לבטל [האיש אין] רשאי לישב שלא באשה [ואשה] רשאי לישב שלא באיש האיש אין רשאי לשתות עקרין שלא יוליד והאשה רשאה לשתות עקרין שלא תלד.

ג [איש] אין רשאי לישא עקרה וזקנה איילונית קטנה ושאינה ראויה לילד האשה רשאה להנשא אפי' לסריס ר' יהודה אומר המסרס את הזכרים חייב ואת הנקבות פטור ר' נתן אומר ב"ש אומרים שני בנים כבניו של משה שנאמר (דברי הימים א כ"ג:ט"ו) ובני משה גרשום ואליעזר בית הלל אומרים זכר ונקבה שנאמר (בראשית ה) זכר ונקבה בראם ר' נתן אומר ב"ש אומרים זכר ונקבה וב"ה אומרים או זכר או נקבה.

ד נשא אשה ושהה עמה עשר שנים ולא ילדה אינו רשאי לבטל אלא יוציא ויתן כתובה שמא לא זכה ליבנות ממנה ואע"פ שאין ראיה לדבר זכר לדבר [שנאמר] (בראשית ט"ז:ג') מקץ עשר שנים לשבת אברם בארץ כנען [לפי דרכנו] למדנו שאין ישיבת חוצה לארץ [עולה] מן המנין.

ה מי שהיה בעלה זקן או חולה או [שהיה בעלה] חבוש בבית האסורים או שהלך [בעלה] למדינת הים אין עולין [להם] מן המנין גרשה תלך ותנשא לאחר שמא לא זכתה ליבנות ממנו ועד כמה מותרת להנשא עד ג' יתר על כן לא תנשא אלא למי שיש לו אשה ובנים נשאת למי שאין לו אשה ובנים תצא שלא בכתובה מפני שנישואיה נשואי טעות ר"ע אומר כל השופך דמים ה"ז מבטל את הדמות שנא' (בראשית ט':ו') שופך דם האדם באדם דמו ישפך ר"א בן עזריה אומר כל שאינו עוסק בפריה ורביה ה"ז שופך דמים [ומבטל] את הדמות [שנאמר (שם) כי בצלם אלהים עשה את האדם ואתם פרו ורבו בן עזאי אומר כל מי שאינו עוסק בפ"ו הרי זה שופך דמים ומבטל את הדמות] שנאמר כי בצלם אלהים עשה את האדם וכתיב ואתם פרו ורבו וגו'. אמר לו ר"א בן עזריה נאין דברים כשהן יוצאין מפי עושיהן יש נאה דורש ואין נאה מקיים נאה מקיים ואין נאה דורש בן עזאי נאה דורש ואין נאה מקיים אמר לו מה אעשה חשקה נפשי בתורה ויתקיים העולם באחרים.

פרק ט

א בת ישראל שנשאת לכהן והכניסה לו עבדי מלוג ועבדי צאן ברזל עבדי מלוג אוכלין משלה ועבדי צאן ברזל אוכלין משלו אלו הן עבדי מלוג פחתו או הותירו הרי הן שלה ואלו הן עבדי צאן ברזל אם פחתו או הותירו הרי הן שלו הכניסתן בדמים נוטלתן בדמים ילדים נוטלתן נערים נערים נוטלתן זקנים אלו ואלו פירותיהן לבעל אלו ואלו הבעל חייב במזונותיהן וזה וזה אין יכולין למכור האיש אין יכול למכור מפני שמשועבדים לאשה ואשה אינה יכולה למכור מפני שפירותיהן לבעל.

ב מת והניחה כמו שהיא עבדי מלוג אינן אוכלין כדרך שאינה אוכלת עבדי צאן ברזל אוכלין מפני שהן בחזקת היורשין עד שעה שינתנו לה הניח לה בנים אלו ואלו אוכלין הניחה מעוברת אלו ואלו אין אוכלין הניח לה בנים והניחה מעוברת עבדי מלוג אוכלין כדרך שהיא אוכלת עבדי צאן ברזל [אין אוכלין] מפני [שחלקו] של עובר [בהן] ר' ישמעאל בר' יוסי אומר משום אביו הבת מאכלת ואין [היורשין מאכילין] ר"ש אומר [כולם] זכרים יאכלו נקבות לא יאכלו שמא יהא עובר זכר ואין [לבת] במקום הבן.

ג בת כהן שנשאת לישראל והכניסה לו עבדי מלוג ועבדי צאן ברזל מת והניחה כמו שהיא עבדי מלוג אין אוכלין כדרך שאינה אוכלת עבדי צאן ברזל אוכלין מפני שהן בחזקת היורשין עד שעה שינתנו לה.

ד חרש שוטה וקטן שקנו עבדים אין אוכלין בתרומה אבל אם קנו להן ב"ד או שמנו ב"ד להן אפוטרופין או שנפלו להם בירושה ממקום אחר הרי אלו אוכלין בתרומה.

ה כהן שקנה עבד ולישראל אפילו אחד ממאה בו אינו אוכל בתרומה אשת כהן שקנתה עבדים ועבדיה שקנו עבדים הרי אלו אוכלין בתרומה עבד כהן שברח ואשת כהן שמרדה הרי אלו אוכלין בתרומה. לא יצא הרוצח מחוץ לגבול עיר מקלטו בחזקת שכהן גדול קיים.

ו העובר והיבם והאירוסין והחרש ובן ט' שנים ויום אחד פוסלין ולא מאכילין אר"ש בזו מדת הדין לוקה שאם יש מעשה לפסול יש מעשה להאכיל אם אין מעשה להאכיל לא יהא מעשה לפסול בתו פקחת הנשואה לאחיו חרש צרתה פטורה מן החליצה ומן היבום מק"ו אם נשואי בתה נשואין נישואי צרתה נשואין אין נישואי בתה נשואין לא יהו של צרתה נשואין.

ז בתו החרשת הנשואה לאחיו פקח צרתה חולצת ולא מתיבמת חרשת שהשיאה אביה הרי היא כפקחת לכל דבר בת ישראל פקחת שנשאת לכהן חרש אין אוכלת בתרומה עיברה לא תאכל ילדה תאכל נתחתך העובר במעיה תאכל בת ישראל חרשת שנשאת לכהן פקח אינה אוכלת בתרומה עיברה לא תאכל ילדה תאכל.

ח בת כהן פקחת שנשאת לישראל שוטה טובלת מחיק בעלה ואוכלת בתרומה לערב עיברה לא תאכל ילדה לא תאכל כל שיש לה זרע מכהן בין זכרים בין נקבות אפילו זרע מזרע הרי זו אוכלת בתרומה.

ט היתה בתה מישראל נשואה לכהן אינה אוכלת בתרומה עד שיהא לה זרע מכהן תחלה כהנת שמת עוברה בתוך מעיה הרי זו אוכלת בתרומה האשה שמקשה לילד מחתכין את העובר במעיה ואפילו בשבת ומוציאין אותו אברים אברים מפני שחייה קודמין לו יצא ראשו אפילו ביום השני אין נוגעין בו שאין דוחין נפש מפני נפש.

פרק י

א בת ישראל פקחת שנתארסה לכהן פקח ולא הספיק לכונסה עד שנתחרש אינה אוכלת בתרומה מת והניחה לפני יבם אפילו חרש אוכלת יפה כח היבם להאכיל מכח הבעל [בת ישראל פקחת שנתארסה לכהן פקח ולא הספיק לכונסה עד שנתחרשה אינה אוכלת בתרומה מת והניחה לפני יבם אפילו חרש אוכלת יפה כח היבם להאכיל מכח הבעל] בת ישראל פקחת שנשאת לכהן חרש אין אוכלת מת והניחה לפני יבם פקח אוכלת חרש אינה אוכלת בתרומה עד שתכנס לחופה לשם נשואין ותבעל לשם אישות בת ישראל חרש שנשאת לכהן פקח אין אוכלת בתרומה מת והניחה לפני פקח אין אוכלת בת ישראל פקחת שנתארסה לכהן פקח ונכנסה לחופה לשם נשואין ולא הספיק לבועלה עד שנעשה פצוע דכא וכרות שפכה ה״ז אוכלת בתרומה הואיל ובאת לכלל היתר אפילו שעה אחת עודה ארוסה ונעשה פצוע דכא וכרות שפכה ה״ז אינה אוכלת אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט שנכנסה לחופה לשם נשואין ולא הספיק לבועלה עד שמת כשרה לכהונה וכשרה לאכול בתרומה בא עליה פסלה מן הכהונה ופסלה מלאכול בתרומה.

ב טומטום אין אוכל בתרומה אשתו ועבדיו אוכלין משוך ומי שנולד כשהוא מהול הרי אלו אוכלין בתרומה. אנדרוגינוס אוכל בתרומה אבל לא בקדשים טומטום אינו אוכל לא בתרומה ולא בקדשים מי שחציו עבד וחציו בן חורין אינו אוכל לא בתרומה ולא בקדשים אר״א שמעתי באנדרוגינוס שחייבין על משכבו [סקילה כזכר] בד״א בזמן שבא עליו דרך הזכרות לא בא עליו דרך הזכרות פטור.

ג איזה הוא פצוע דכא כל שנפצעו הבצים שלו שנימוקו שניקבו ושחיסרו א״ר ישמעאל בר׳ יוחנן בן ברוקה שמעתי בכרם ביבנה מי שאין לו אלא ביצה אחת זהו סריס חמה א״ר יוסי מעשה באחד בכפר מנדון שעלה לראש [זית] ונפל ונפצעו אחת מביציו ובא ובעל את אשתו ומת ובאו ושאלו את ר׳ יוחנן בן נורי אשתו מה היא שתתיבם אמר להן עד שאתם שואלין אותי מה היא שתתיבם שאלוני מהו שתאכל בתרומה שנפסלה מן הכהונה ופסולה מלאכול בתרומה.

ד איזהו כרות שפכה כל שנכרת הגיד מן העטרה ולפנים אם נשתייר מן עטרה לפנים אפי׳ כחוט השערה סמוך לראש ומקיף את כולה כשר ניקב מלמטה פסול מפני שהוא שופך נסתם כשר מפני שהוא מוליד וזהו פסול שחוזר להכשירו מעוך וכתות נתוק וכרות כולם בביצים דברי ר׳ יהודה ר״א בן יעקב אומר כולם בגיד ר׳ יוסי אומר מעוך וכתות בביצים נתוק וכרות בגיד.

ה איזה הוא סריס חמה כל ששהה עשרים שנה ולא הביא שתי שערות אע״פ שהביא לאחר מכאן הרי הוא כסריס לכל [דבר אלו] הן סימניו כל שאין לו זקן ובשרו מחליק רשב״ג אומר משום ר״י בן יאיר כל שאין [מימי רגליו] מעלין רתיחות ויש אומרים כל [שאין מימי רגליו מחמיצים] וי״א כל שש״ז דוחה וי״א כל [שאינו עושה כיפה] אחרים אומרים כל [שטובל בצונן] בימות הגשמים ואין בשרו מעלה הבל רשב״א אומר כל שקולו לקוי ואין ניכר בין [איש לאשה].

ו [איזו] היא איילונית כל [ששהתה] עשרים [שנה] ולא הביאה שתי שערות [אע״פ שהביאה] לאחר מכאן הרי היא כאיילונית לכל דבר אלו הן סימניה כל שאין לה [דדין ושערה לקוי ומקשה] בשעת [בעילה] רשב״ג אומר כל שאין לה שפולי מעים כנשים רשב״א אומר כל שקולה עבה ואין ניכרת בין אשה [בין איש].

פרק יא

א טומטום שקידש קדושיו קדושין נתקדש קדושיו קדושין חולץ וחולצין לאשתו אם יש שם אחים אין חולץ ואין מיבם אבל מיבמין את אשתו ר׳ יוסי בר׳ יהודה אומר לא חולץ [ולא חולצין] לאשתו [לא ייבם] ולא מייבמין את אשתו שמא יקרע וימצא סריס חמה.

ב סריס חמה ואנדרוגינוס ואח מאם וגר ועבד משוחרר לא חולצין ולא מיבמין כיצד מתו והניחו נשים ולהם אחים באו אחים ועשו מאמר נתנו גט וחלצו לא עשו כלום בעלו פסלו מן הכהונה וחייבין בקרבן מתו אחים והניחו נשים ולהם אחים באו הם ועשו מאמר נתנו גט או חלצו לא עשו כלום ואם בעלו פסלו מן הכהונה וחייבין בקרבן.

ג פצוע דכא וכרות שפכה וסריס אדם וזקן או חולצין או מיבמין כיצד מתו והניחו נשים ולהם אחים באו אחים ועשו מאמר נתנו גט או חלצו מה שעשו עשוי אם בעלו קנו ופטרו את הצרות מתו אחים והניחו נשים ולהם אחים באו הם ועשו מאמר נתנו גט או חלצו מה שעשו עשוי אם בעלו קנו ופטרו את הצרות ואסורים לקיים שנא׳ (דברים כ״ג:ב׳) לא יבא פצוע דכא וגו׳.

ד וזה וזה אינו זכאי בירושתה ר״א אומר הראשון זכאי בירושתה.

ה האשה שהלך בעלה למדינת הים ובאו ואמרו לה מת בעליך והורוה ב״ד להנשא הלכה ונשאת אלמנה לכה״ג גרושה וחלוצה לכהן הדיוט חייבת קרבן על כל ביאה וביאה דברי ר״א וחכ״א קרבן אחד על הכל מודים חכמים לר״א שאם נשאת לחמשה בני אדם שחייבת קרבן על כל אחד ואחד ר׳ שמעון אומר [אם] עשו ב״ד הורתן [בזדון האיש] באשה [נשאת ע״פ עצמה] כשגגת איש באשה.

ו האשה שהלכה היא ובעלה למדינת הים באתה ואמרה מת בעלי נשאת ע״פ עצמה הלכה לה למדינת הים באה ואמרה מת בעלי נשאת על פי עצמה והרי כולן [משמשין] ובאין תצא מכולן ומותרת לראשון ביאתה וחליצתה מאחין של הראשון פוטרת צרותיה מן השני ומן השלישי אין פוטרת צרותיה אם בא עליה שני לשם אישות לאחר מיתת הראשון ביאתה או חליצתה מאחיו של שני פוטרת צרותיה מן הג׳ מן הד׳ אין פוטרת צרותיה.

ז האשה שהלך בעלה ובנה למדה״י באו ואמרו לה מת בנך ואח״כ מת בעליך ונתיבמה ואח״כ אמרו [לה] חלוף [היו דברים] לא שהיתה ראויה להתייבם אלא להנשא כל ולדות שילדה הרי אלו ממזרים אמרו לה מת בעלך ואח״כ מת בנך ונשאת ואח״כ אמרו לה חלוף [היו דברים] לא שהיתה ראויה לינשא אלא להתיבם כל ולדות שילדה בחיי יבמה הרי אלו ממזרים דברי ר׳ מאיר שאמר [משם] ר׳ עקיבה וחכ״א אין ממזר ביבמה אמרו לה מת בעלך ונשאת ואח״כ אמרו לה קיים היה ומת הרי זו יוצאת בגט כל ולדות שילדה בחיי בעלה הרי אלו ממזרים לאחר מיתת בעלה כשרים אמרו לה מת בעלך ונתקדשה ואחר כך אמרו לה קיים היה ומת הרי זו יוצאה בגט וחליצה וכל ולדות שילדה בחיי בעלה ממזרים לאחר מיתת בעלה כשרים אמרו לה מת יבמיך ונשאת ואח״כ אמרו לה קיים היה ומת לא שהיתה ראויה להנשא אלא להתייבם הרי זו יוצאה בגט וכל ולדות שילדה בחיי יבמה ממזרים דברי ר״מ שאמר [משם] ר׳ עקיבה וחכ״א אין ממזרים [ביבמה].

ח מי שהלכה אשתו למדה״י באו ואמרו לו מתה אשתך ונשא את אחותה ואח״כ אמרו לו קיימת היתה ומתה הרי זה יקיים והולד הראשון ממזר והאחרון אינו ממזר ר׳ יוסי אומר כל שפוסל ע״י אחרים פוסל ע״י עצמו וכל שאין פוסל ע״י אחרים אין פוסל ע״י עצמו אמרו לו מתה אשתך ונשא את אחותה והלכה למדינת הים ואמרו לו מתה אשתך ונשא את אחותה והלכה לה למדינת הים ואמרו לו מתה אשתך ונשא את אחותה והלכה לה למדה״י והרי כולן [משמשות] ובאות הראשונה אשתו [פוטרת צרותיה] והשאר כולן אינן נשיו [ואם בא על השניה לשם אישות לאחר מיתת הראשונה שניה אשתו פוטרת צרותיה והשאר כולן אין נשיו] אמרו לו בתך מתה תחלה ואח״כ מת אחיך עמד ויבם את צרתה ואח״כ אמרו לו חלוף היו הדברים לא שהיתה ראויה להתיבם כל ולדות שילדה הרי אלו ממזרים אמרו לו אחיך מת תחלה ואח״כ מתה בתך הלכה צרתה ונשאת לאחר ואח״כ אמרו לו חלוף הדברים לא שהיתה ראויה להנשא אלא להתיבם כל ולדות שילדה בחיי יבמה הרי אלו ממזרים דברי ר׳ מאיר שאמר [משם] ר״ע וחכ״א אין ממזרים ביבמה.

ט חרש שנחלץ וחרשת שחלצה והחולצת מן השוטה וכן שוטה שחלצה וחולצת מן הקטן תצא היא ושלשה עשר [דבר] בה דברי רבי מאיר שאמר [משם] ר״ע וחכ״א אין ממזרים ביבמה.

י בן תשע שנים יום א׳ שבא על יבמתו ומת חולצת ולא מתיבמת שביאת בן תשע שנים ויום אחד כמאמר בגדול ר׳ שמעון אומר או חולצת או מתיבמת שאם ביאתו ביאה תתיבם שהיא אשתו של ראשון אין ביאתו ביאה תתיבם שהיא אשתו של שני.

יא בן ט׳ שנים ויום אחד שבא על יבמתו פוסל על ידי אחין בדבר אחד והאחין פוסלין על ידו בארבעה דברים הוא פוסל ע״י אחין בביאה והאחין פוסלין על ידו בביאה בגט במאמר ובחליצה וכשם שהוא אין פוסל ע״י אחין במאמר בגט ובחליצה כך האחין לא יפסלו זה ע״י זה בביאה [ובגט] ובמאמר ובחליצה כיצד ב׳ אחים בני תשע שנים ויום אחד בא זה ועשה מאמר [ובא זה ועשה מאמר] בא זה ונתן גט בא זה ונתן גט [בא זה] וחלץ בא זה וחלץ לא עשה כלום ר״מ אומר חולצת מן הקטן נפסלה מזה ומזה בא זה ובעל בא זה ובעל נפסלה משניהם ר״ש אומר הראשון יקיים והשני יוציא אם ביאת הראשון ביאה אין ביאת השני ביאה שאין ביאה אחר ביאה ואם ביאת הראשון ביאה אין ביאת השני ביאה.

יב בן ט׳ שנים ויום אחד שבא על יבמתו וחזר ובא על צרתה פוסל ע״י עצמו ר״ש אומר לא פסל שאם ביאתו על הראשונה ביאה אין ביאתו על השניה ביאה שאין ביאה אחר ביאה אין ביאתו על הראשונה ביאה אין ביאתו על השניה ביאה בד״א בביאת בן ט׳ שנים ויום א׳ אבל חש״ו שבעלו קנו ופטרו את הצרות.

יג שוטה וקטן שנשאו נשים ומתו נשיהם פטורות מן החליצה זה הכלל כל ביאה שצריכה דעת אינה ביאה שאין צריכה דעת הרי זו ביאה.

פרק יב

א רבי יהודה אוסר באנוסת אביו ומפותת אביו שנאמר (ויקרא י״ח:ז׳-ח׳) ערות אשת אביך לא תגלה [וגו׳] ולהלן הוא אומר (דברים כ״ב:י״ג) לא יקח איש את אשת אביו [ולא יגלה כנף אביו] ואומר (דברים כג) ולו תהיה לאשה [וגו׳] הגיורת שנתגיירו בניה עמה לא חולצין ולא מיבמין היתה הורתן שלא בקדושה ולידתן שלא בקדושה ולא חולצין ולא מיבמין ואין חייבין משום אשת אח היתה הורתן שלא בקדושה ולידתן בקדושה או חולצין או מיבמין אבל חייבין משום אשת אח היתה הורתן ולידתן בקדושה הרי הם כישראל לכל דבר.

ב חמשה נשים שנתערבו ולדותיהן והגדילו התערובות ונשאו נשים ומתו מקצתן אחין ומקצתן אין אחין האחין חולצין שאין אחין מיבמין מקצתן כהנים ומקצתן אין כהנים הכהנים חולצין ושאינם כהנים מיבמין מקצתן אחין ומקצתן כהנים חולצין ולא מיבמין ספק שהיא אמו ספק שהיא בתו ספק שהיא אחותו חולצין ולא מיבמין זה הכלל כל הספקות ביבמה חולצין ולא מיבמין.

ג כיצד חולץ אדם לאמו מספק אמו ואשה אחרת להן שני זכרים וחזרו וילדו שני זכרים במחבא [עמדו שנים הראשונים זה לקח אמו של זה וזה לקח אמו] של זה ומת בלא [ולד] זה חולץ לשתיהן [וזה חולץ לשתיהן] נמצא [אדם זה] חולץ לאמו מספק כיצד חולץ אדם לאחותו מספק אמו ואשה אחרת [ולהן] שתי נקבות [חזרו וילדו שתי נקבות] במחבא [ונישאו לשני אחים מאב אבל לא מאם ומתו בלא ולד זה חולץ לשתיהן וזה] חולץ לשתיהן נמצא [אדם זה] חולץ לאחותו מספק כיצד חולץ אדם לבתו מספק אשתו ואשה אחרת [ילדו] שתי נקבות במחבא [ונישאו לב׳ אחין מאב ולא מאם ומתו בלא ולד חולץ לשתיהן נמצא אדם] זה חולץ לבתו מספק.

ד כהנת שנתערבו [ולדים] בולד שפחתה אין אוכלין במורם מקדשי הקדשים שאין עבדי כהנים אוכלין במורם מקדשי הקדשים אבל אוכלין במורם מקדשי קלים שעבדי כהנים אוכלין מהם שניהם יוצאין לגורן ונוטלין חלק א׳ שאין נותנין לעבד אא״כ היה רבו עמו ר׳ יוסי אומר יכול לומר לו אם ברשות רבי כהן אני תן לי ברשות רבי ואם לאו תן לי ברשות עצמי הגדילו התערובות ושחררו זה את זה אינן אוכלין [במורם] מקדשים קלים שאין הזרים אוכלין מהן ר״י אומר מוכר את התרומה ולוקח בדמיה חולין שכל שאינו אוכל קדשי אחרים אינו אוכל קדשי עצמו.

ה מי שלא שהתה אחר בעלה ג׳ חדשים ונשאת וילדה ואין ידוע אם בחזקת הראשון הוא הרי הוא בנו של ראשון ואם בחזקת השני הוא הרי הוא בנו של [שני] ספק בן תשעה לראשון [ובן] שבעה לאחרון הכה את זה וחזר והכה את זה קלל את זה וחזר וקלל את זה הרי זה פטור הכה שניהם כאחד [וחזר וקלל] שניהם כאחד חייב ר׳ יהודה אומר המכה את אביו ואת אחר כאחת פטור המקלל את אביו ואת אחר כאחת חייב היו לה בנים [מראשון] ובנים מן השני הן לא חולצין ולא מיבמין וכן הוא להן לא חולץ ולא מיבם היו לו אחין מן הראשון ואחין מן השני שלא מאותה האם הוא להן חולץ ומיבם והן לו אלו חולצין ואלו מיבמין.

ו האשה שיצא עליה שם רע ולדות כשרין מפני שהן בחזקת הבעל ר״י אומר שניהן מבית אב אחד נוטלין חלק אחד.

ז מצות חליצה בשלשה [ובלבד שיהו יודעין לקרות] ר׳ יהודה אומר בחמשה א״ר אלעזר בר׳ שמעון מעשה וחלצה לפני ר׳ ישמעאל ביחידי בלילה.

ח חלצה בסנדל שנפחת ומקבל את רוב הרגל במנעל שנפרם וחופה את רוב הרגל בסנדל של שעם בסנדל של סיב [ובמוק] ובקב [של קטע בסמיכת] הרגלים באנפליא של עור וההחולצת מן הגדול בין עומד בין יושב בין מוטה [החולצת] מן הסומא חליצתה כשרה [בסנדל שנפחת ואין מקבל את רוב

הרגל] במנעל [שנפרם ואין] חופה את רוב הרגל [בסמיכת] הידים של בגד [והחולצת] מן הקטן חליצתה פסולה א״ר יהודה אילו ראה ר״א בסנדל של עץ עכשיו היה אומר עליו הרי הוא כסנדל לכל דבר אמר ר׳ [שמעון] מצאתי זקן אחד מנציבין נמתי לו בקי [היה לך ר׳] יהודה בן בתירה אמר לי הן ועל שולחני היה תדיר אמרתי לו [ראיתו] כשהוא חולץ מימיך גם לי הן נמתי לו במה ראיתו במנעל או בסנדל גם לי וכי חולצין במנעל אמרתי לו א״כ מה ראה ר״מ לומר [שחולצין] במנעל ר׳ יעקב אומר משמו מודה היה ר׳ מאיר [שאין חולצין] במנעל.

ט קטנה שחלצה תחלוץ משתגדיל אם לא חלצה חליצתה פסולה דברי ר״א וחכ״א אם לא חלצה חליצתה כשרה נשמטו לו רצועות מנעל וסנדל או שנשמט רוב הרגל חליצתה פסולה אם רצה לחזור לא יחזור חלצה ולא רקקה ולא קראה חליצתה כשירה אם רצה לחזור לא יחזור רקקה ולא קראה ולא חלצה חליצתה פסולה קראה אבל לא רקקה ולא חלצה לא עשה כלום ויכול לחזור.

י חליצה מוטעת כשירה חלץ לה הוא מתכוון והיא אינה מתכוונת היא מתכוונת והוא אין מתכוון חליצתה פסולה חליצה מעושית בב״ד של ישראל כשרה בב״ד של עובדי כוכבים פסולה בעובדי כוכבים היו חובטין אותו ואומרים לו עשה מה שרבי פלוני אומר לך.

יא חולצין לאשה אע״פ שאין מכירין אותה ממאנין לאשה אע״פ שאין מכירין אותה האשה שאמרה חלצתי תביא ראיה לדבריה מאנתי תביא ראיה לדבריה.

יב בראשונה היו כותבין שטר חליצה קרבת לקדמנא ושרת סיניה מרגליה דימינא ורקת קדמנא רוק דמתחזיה ואמרת (דברים כ״ה:ט׳) ככה יעשה וגו׳ ר׳ שמעון אומר משום ר׳ עקיבה חליצה מעכבת ואין רקיקה מעכבת רשב״א אומר הואיל ולא רצה <לה> להקים לאחיו שם בישראל יבא ויטול לו השם תחת השם (שם) ונקרא שמו בישראל וגו׳.

יג מצוה בדיינים ולא מצוה בתלמידים ר׳ יהודה אומר מצוה על כל העומדין לומר חלוץ הנעל [חלוץ הנעל חלוץ הנעל] א״ר יהודה מעשה והיינו יושבין לפני רבי טרפון ואמר לנו ענו כולכם חלוץ הנעל חלוץ הנעל.

פרק יג

א בראשונה היו כותבין שטרי מיאון לא שפיה ליה ולא רעיה ליה ולית היא צביא לאיתנסבא ליה ב״ה אומרים בבית דין ושלא בב״ד ובלבד שיהו שלשה ר׳ יוסי בר׳ יהודה ור״א בר׳ שמעון אומרים אפילו [בפני שנים] כיצד מצות מיאון אומרת אי אפשי בפלוני בעלי אי אפשי בקדושין שקידשני אמא או אחי אפילו היא יושבת באפריון והלכה אצל מי שנתקדשה ואמרה בפניו אי אפשי בפלוני בעלי [זה] אין מיאון גדול מזה [ר׳ יהודה אומר אפילו נכנסה ליטול חפץ מחנוני ואמרה בפניו אי אפשי בפלוני בעלי אין מיאון גדול מזה יתר על כן א״ר יהודה אפילו אורחין מסובין ואמרה בפניהם אי אפשי בפלוני בעלי אין מיאון גדול מזה] קטנה שקדשה את עצמה והשיאה את עצמה בחיי אביה אין קידושיה קדושין ואין נשואיה נשואין.

ב הממאנת באיש אין לה כתובה נתן לה גט יש לה כתובה ר״א אומר אין מעשה הקטנה כלום אין זכאי לא במציאתה ולא במעשה ידיה [ולא בהפרת] נדריה [אין יורשה ואין מטמא לה ואינה] כאשתו לכל דבר אלא שיוצאה הימנו במיאון ר׳ יהושע אומר זכאי במציאתה ובמעשה ידיה ובהפרת נדריה ויורשה ומטמא לה [והרי] היא כאשתו לכל דבר [ובלבד שתצא] ממנו במיאון א״ר ישמעאל חזרתי על כל מדת חכמים ולא מצאתי אדם שמדתו שוה בקטנות חוץ מר׳ אליעזר ורואה אני את דברי ר״א מדברי ר׳ יהושע שר׳ אליעזר השוה את [מדתו] ור׳ יהושע חלק.

ג הממאנת באיש והחזירה אליו ומת או חולצת או מתיבמת גרשה והחזירה לו או חולצת או מתיבמת ר״א אומר חולצת ולא מתיבמת מפני שנאסרה עליו שעה אחת מודים חכמים לר״א בקטנה שהשיאה אביה וגרשה והחזירה [עליו] ומת שחולצת ולא מתיבמת [הואיל ונאסרה] עליו שעה מפני שגירושיה גירושין גמורים ואין חזרתה חזרה גמורה בד״א בזמן שגרשה קטנה והחזירה קטנה אבל גרשה קטנה והחזירה גדולה או גרשה קטנה והחזירה קטנה וגדלה תחתיו ומת או חולצת או מתיבמת ר״א [אומר] חולצת ולא מתיבמת מפני שנאסרה עליו שעה אחת.

ד זה הכלל גט אחר מיאון אסורה לחזור לו מיאון אחר גט מותרת לחזור לו רשב״ג ור׳ ישמעאל [בר״י] בן ברוקה [ור׳ יהושע בן קרחה] אומרים בין כך ובין כך הואיל ויצאתה הימנו בגט אסורה לחזור לו מעשה באחת שנשאת יתומה וגרשה והחזירה אליו ומיאנה בו ונשאת לאחר ומת ובאו ושאלו את ר׳ יהודה בן בבא מהו שתחזור לראשון ואמר להן בין כך ובין כך הואיל ויצאתה הימנו בגט אסורה לחזור לו.

ה רשב״ג אומר אם מיאנה מיאנה אם לאו תמתין עד שתגדיל ותחלוץ ותצא הלזו משום אחות אשה שני אחין נשואין ב׳ יתומות קטנה וחרשת מת בעלה של קטנה חרשת יוצאה בגט וקטנה תמתין עד שתגדיל ותחלוץ מת בעלה של חרשת קטנה יוצאה בגט וחרשת אסורה לעולם ואם בא עליה יוצאה בגט

והותרה.

ו מי שהיה נשוי ב׳ יתומות קטנות ומת בא יבם על הראשונה וחזר בא על השניה נאסרו שתיהן עליו וכן שתי חרשות קטנה וחרשת בא יבם על הקטנה וחזר ובא על [חרשת] או שבא אחיו על [חרשת] נאסרו שתיהן עליו חרשת יוצאה בגט וקטנה יוצאה בגט וחליצה.

ז פקחת וחרשת בא יבם על פקחת וחזר ובא על חרשת או שבא אחיו על חרשת נאסרו שתיהן עליו חרשת יוצאה בגט פקחת יוצאה בגט וחליצה גדולה וקטנה בא יבם על הגדולה וחזר ובא על הקטנה או שבא אחיו על הקטנה נאסרו שתיהן עליו קטנה יוצאה בגט גדולה יוצאה בגט וחליצה ר׳ אליעזר אומר בכולן מלמדין את הקטנה שתמאן בו.

ח יבמה שאמרה בתוך שלשים יום לא נבעלתי בין שאמר בעלתי בין שאמר לא בעלתי כופין אותו שיחלוץ לה אחר שלשים יום מבקשים הימנו שיחלוץ לה היא אומרת נבעלתי והוא אומר לא בעלתי ה״ז יוצאה בגט הוא אומר בעלתי והיא אומרת לא נבעלתי אע״פ שחזר ואמר לא בעלתי ה״ז יוצאה בגט ר׳ יהודה אומר נדרה שלא תתיבם אפילו בחיי בעלה מבקשים הימנו שיחלוץ לה.

ט כיצד מוציא ברמיזה רמז ונתן לה גיטה פקחת לפקח ולו אח פקח פקחת לחרש ולו אח פקח או חולץ או מיבם פקחת לפקח ולו אח חרש כונס ואינו מוציא לעולם פקחת לחרש ולו אח חרש חרשת לפקח ולו אח פקח חרשת לפקח ולו אח חרש חרשת לחרש ולו אח פקח חרשת לחרש ולו אח חרש כונס אם רצה להוציא יוציא אם רצה לקיים יקיים.

י שני אחים חרשים נשואין שתי אחיות פקחות או שתי אחיות חרשות או ב׳ אחיות אחת פקחת ואחת חרשת וכן ב׳ אחיות חרשות נשואות לשני אחין פקחין או לשני אחין חרשין או לשני אחין אחד פקח וא׳ חרש וכן ב׳ אחין אחד פקח וא׳ חרש נשואין שתי אחיות אחת פקחת וא׳ חרשת פקחת לפקח וחרשת לחרש אין כאן לא חליצה ולא יבום אלא אשתו עמו [הלזו] תצא משום אחות אשה אם היו נכריות יכנסו אם רצה להוציאה יוציא ואם רצה לקיים יקיים.

פרק יד

א האשה שאמרה גרשני בעלי חלץ לי יבמי נתיבמתי ליבמי ומת הרי זו אינה נאמנת כל אלו שאינן נאמנות להעידן [אף היא אינה נאמנת להעידן].

ב עד אומר מת ועד אומר לא מת אשה אומרת מת ואשה אומרת לא מת הרי זו לא תנשא ר׳ מנחם בר׳ יוסי אומר עד אומר מת ועד אומר לא מת ונשאת ובא אחר ואמר לא מת הרי זו לא תצא אבל בתחלה עד אומר מת ועד אומר לא מת אשה אומרת מת ואשה אומרת לא מת אע״פ שנשאת תצא אחת אומרת מת ושתים אומרות לא מת הרי שתי נשים כאיש אחד רבי נחמיה אומר כל מקום שהכשירו [חכמים עדות האשה כאיש אחד הכל הולכין אחר הדיעות] שתי נשים לאשה אחת כשני [עדים] לאיש אחד שנים אומרים מת ומאה אומרים לא מת הרי מאה כשני עדים.

ג קדש אחת מחמש נשים ואין ידוע איזו קדש וכל אחת ואחת אומרת אותי קדש לקח [מקח] מחמשה ואין ידוע מאיזה מהם לקח וכל אחד ואחד אומר ממני לקח [אמר] ר׳ שמעון בן אלעזר לא נחלקו ר׳ טרפון ור׳ עקיבה על שקידש אחת מחמש נשים ואינו ידוע איזו קדש שמניח דמי כתובה ביניהם ומסתלק על מה נחלקו על שבעל ולא [נחלקו] על שלקח מקח מחמשה ואין ידוע מאיזה מהם לקח שמניח דמי מקח ביניהם ומסתלק על מה נחלקו על שגזל מודה ר׳ טרפון באומר לשנים גזלתי את אחד מכם מנה ואין ידוע איזהו או אביו של אחד מכם הפקיד אצלי מנה ואין ידוע איזה נותן לזה מנה ולזה מנה שהודה מפי עצמו.

ד האשה שהלך בעלה למדינת הים ובאו ואמרו לה מת בעליך והיה לו אח ויבמה ומת ואחר כך בא בעלה אסור בה ומותר בצרתה אסור בה ומותר באשת אחיו.

ה [האשה שהלכה היא ובעלה למדינת הים ובאה ואמרה מת בעלי היא מותרת וצרתה אסורה ר״א אומר הואיל והותרו ליבמין הותרו לכל אדם].

ו שתי נשים לזו עדים ובנים ולזו [אין] עדים ובנים שתיהן מותרות נפל לבור אריות אין מעידין עליו לתוך כבשן האש מעידין עליו [רשב״א אומר יכול הוא ליכוות ולחיות].

ז נפל [לבור שמלא נחשים ועקרבים] מעידין עליו ר׳ יהודה בן בתירה אומר [חוששין שמא חבר הוא נפל ליורה של שמן ושל יין] מעידין עליו ר׳ אחא [אומר] של שמן מעידין עליו ושל יין אין מעידין עליו אליעזר בן מהבאי אומר מעידין על השומא מת פלוני אבד פלוני נהרג פלוני אין פלוני בעולם אין

ממנו כלום [תנשא אשתו] אין מעידין עליו.

ח נפל למים בין שיש להם סוף בין שאין להם סוף אשתו אסורה [דברי ר׳ מאיר וחכ״א מים שיש להם סוף אשתו מותרת מים שאין להם סוף אשתו אסורה] שמא גל טורד אותו ומעלה אותו ליבשה א״ר עקיבה כשהייתי בא בים ראיתי ספינה שטבעה בים והייתי מצטער על תלמיד חכם שבתוכה וכשבאתי למדינות קפוטקיא [ראיתיו יושב ושואל] לפני בהלכה נמתי לו בני היאך עלית מן הים גם לי טרדני גל לחבירו וחבירו לחבירו עד שהגעתי ליבשה אמרתי כמה גדולים דברי חכמים [שהיו אומרים] מים שיש להם סוף אשתו מותרת מים שאין להם סוף אשתו אסורה.

ט א״ר מעשה [בשנים שהיו מכמרים מכמורות] בירדן ונכנס אחד מהם למחילה של דגים ושהה חבירו [עליו] כדי שתצא נפשו ובא [וסח] בתוך ביתו לשחרית זרחה חמה והכיר פתחה של [מערה] ובא ומצא הספד קשור בתוך ביתו אמר ר״מ מעשה באחד שנפל לבור [הגדול] ועלה לאחר שלשה ימים אמרו לו אין מזכירין מעשה ניסים.

י אפילו שמע קול מקוננת שמזכרתו בין המתים אין עדות גדולה מזו שמע ב״ד של ישראל שהיו אומרים פלוני בן פלוני מת או נהרג תנשא אשתו שמע בקונטרסין של מלכים שהיו [אומר] פלוני בן פלוני מת או נהרג לא תנשא אשתו [ומשיאין] ע״פ בת קול מעשה שעמד אחד על ראש ההר ואמר איש פלוני בן פלוני נשכו נחש ומת הלכו [ומצאוהו] שתפחו עיניו והשיאו את אשתו ובעובד כוכבים אם היה מתכוון להעיד אין עדותו עדות אבא יודן איש צידון אומר מעשה [בעובד כוכבים וישראל אחד] שהיו מהלכין בדרך [אמר אותו עובד כוכבים הוי וחבל על ישראל אחד שמת כאן וספדתיו וקברתיו ובא מעשה לפני חכמים] והשיאו את אשתו אמר רשב״ג מעשה בקולר של בני אדם שהלכו לאנטוכיא ובחזירתן אמרו נהרג ממנו איש פלוני יהודי ובא מעשה לפני חכמים והשיאו את אשתו ושוב מעשה בששים [בני אדם] שירדו לכרכום ביתר ולא עלה אחד מהם ובא מעשה לפני חכמים והשיאו את נשיהם.

יא אין מעידין עליו עד שיהיו מזכירין שמו ושם אביו שמו ושם עירו אבל אמר אחד יצא מעיר פלוני מפשפשין באותה העיר אם לא יצא משם אלא הוא תנשא אשתו מעשה בשנים שהיו רצים אחר העובד כוכבים ונתלה אחד בזית ופשחו ורדף את העובד כוכבים ואמר לו חבירו יישר כוחך [אריה] א״ל מנין אתה מכיר בי [שאני אריה] כך אני נקרא בעירי יוחנן בן יונתן [אריה] דמכפר [שיחרא לאחר שלשה ימים] חלה ומת [והשיאו] את אשתו.

יב אין בודקין [לעדי] נשים בדרישה ובחקירה [רבי טרפון ור״ע אומרים] בודקין [לעידי נשים בדרישה ובחקירה] מעשה באחד שבא לפני ר׳ טרפון [להעיד לאשה שתנשא אמר] בני היאך אתה יודע [לאשה זו] עדות אמר לו [רבי עמנו היה בשיירה ונפלו עלינו עובדי כוכבים ונתלה הוא ביחור של תאנה ופשחו והחזיר את העובד כוכבים לאחוריו] אמרתי לו משבחך אני [אריה] אמר לי יפה [אמרת] כוונת לשמי [כך אני נקרא] בעירי יוחנן בן יונתן [אריה דמכפר שחרא] אמר לי לאו רבי יונתן בן יוחנן אריה דמכפר שחרא אלא יוחנן בן יונתן [אריה דמכפר שחרא] בדק ר׳ טרפון לעדותו שלשה פעמים [ונמצאת] מכוונת והשיא את [האשה על פיו] מכאן ואילך הנהיגו שיהו בודקים לעידי [נשים] בדרישה [ובחקירה] אמר להם ר״ע לכשתהא פונדקית תהא נאמנת.